

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 sierpnia 2014 roku odmówił J. O. prawa do obliczania emerytury z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 55 w/w ustawy oraz ustalenia kapitału początkowego. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczonemu decyzją z dnia 5 lipca 2013 roku przyznano emeryturę na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, której wypłatę podjęto od dnia 8 kwietnia 2013 roku. Podniesiono, iż po przyznaniu emerytury tj. od dnia 8 kwietnia 2013 roku J. O. nie podlegał ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu.

/decyzja - k. 321 akt ZUS/

J. O. uznając powyższą decyzję za krzywdzącą w dniu 13 listopada 2014 roku złożył od niej odwołanie, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do ustalenia kapitału początkowego oraz prawa do obliczenia emerytury uwzględnieniem tegoż kapitału początkowego. Odwołujący podniósł, iż stanowisko organu rentowego jest niesłuszne i po zmianach, jakie miały miejsce w obowiązujących przepisach w 2013 roku pozostaje w sprzeczności z nimi, co potwierdza także orzecznictwo sądowe.

/odwołanie - k. 2/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 grudnia 2014 roku wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał dotychczasową argumentację.

/odpowieź na odwołanie - k. 4/

W piśmie procesowym z dnia 2 września 2015 roku wnioskodawca sprecyzował, iż wnosi o zobowiązanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do przeliczenia wysokości należnej mu emerytury wg nowych zasad, a więc z uwzględnieniem kapitału początkowego oraz o zażądanie z organu rentowego jego akt emerytalnych. Podniósł, iż na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do przeliczenia emerytury z uwzględnieniem kapitału początkowego, a więc jako świadczenia z nowego systemu emeryt urodzony przed 1949 rokiem, który pracował przed 1999 rokiem. Wskazał, iż w wyroku z dnia 18 września 2014 roku (zapadłym na posiedzeniu niejawnym, dotąd niepublikowany) Sąd Najwyższy uznał, że o takie przeliczenie może się także starać osoba, która dostała świadczenie ze starego systemu, a po przyznaniu emerytury nie były z tytułu zatrudnienia odprowadzane za nią składki na ubezpieczenie społeczne. W takim przypadku, zdaniem Sądu Najwyższego, ubezpieczony może żądać przeliczenia emerytury i przyznania jej w wysokości po przeliczeniu, jeżeli byłaby wyższa niż obliczona na starych zasadach. W niniejszej sprawie organ rentowy odmówił jednak przeliczenia emerytury i poinformowania ubezpieczonego, jaka byłaby jej wysokość po przeliczeniu odmawiając tym samym ubezpieczonemu przyznania emerytury w nowej wysokości w przypadku, gdyby była ona wyższa niż dotychczas otrzymywana. Wskazał, iż w aktach rentowych znajdują się dowody potwierdzające, iż pracował od 1975 roku.

/pismo – k. 13/

Na rozprawie w dniu 3 marca 2016 roku pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/ stanowisko pełnomocnika ZUS: 00:00:49 – płyta CD k. 40/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. O. urodził się w dniu (...).

/bezsporne, a nadto wniosek – k. 1-12 akt ZUS/

W dniu 6 maja 2013 roku skarżący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

/bezsporne, a nadto wniosek – k. 1-12 akt ZUS /

Decyzją z dnia 5 lipca 2013 roku J. O. przyznano prawo do emerytury od dnia 8 kwietnia 2013 roku tj. od dnia nabycia uprawnień na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustalono jej wysokość. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia w latach 1976 – 1998, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 154,58 %. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 154,58 % przez kwotę bazową 3.080,84 zł wynosi 4.762,36 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 37 lat, 10 miesięcy i 7 dni tj. 454 miesiące okresów składkowych. Wysokość emerytury wyniosła od dnia 1 sierpnia 2013 roku wyniosła 3.082,00 zł brutto miesięcznie. Do podstawy wymiaru nie uwzględniono kwot z tytułu umów zlecenia na podstawie przedłożonych jedynie umów o świadczenie tych zatrudnień, ponieważ z przedłożonych dokumentów nie wynika jednoznacznie, czy od uzyskiwanych wynagrodzeń była naliczona i odprowadzone składka na ubezpieczenie społeczne.

/decyzja - k. 227-230 akt ZUS/

Decyzją z dnia 24 września 2013 roku po rozpatrzeniu wniosku J. O. z dnia 5 sierpnia 2013 roku o ponowne ustalenie podstawy wymiaru organ rentowy przeliczył emeryturę wnioskodawcy od dnia 8 kwietnia 2013 roku tj. od dnia nabycia uprawnień. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia w latach 1976 – 1992 oraz 1996-1998, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 166,84 %. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 166,84 % przez kwotę bazową 3.080,84 zł wynosi 5.140,07 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 37 lat, 10 miesięcy i 7 dni tj. 454 miesiące okresów składkowych. Wysokość emerytury wyniosła od dnia 1 listopada 2013 roku wyniosła 3.267,00 zł brutto miesięcznie. W 1989 roku w miesiącach styczeń i marzec oraz w 1991 roku w miesiącach październik, listopad, grudzień przyjęto wynagrodzenie z angaży, ponieważ brak jest list płac. W 1989 roku nie przyjęto kwoty 575.508,00 zł tj. „trzynastej pensji”, ponieważ nie stanowiła podstawy wymiaru składek.

/decyzja - k. 305-308 akt ZUS/

Skarżący prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i z tego tytułu do dnia 7 kwietnia 2013 roku podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Od dnia 8 kwietnia 2013 roku tj. od dnia przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury nie podlegał on ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu. Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej wnioskodawca jest zgłoszony wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego.

/okoliczność bezsporna, a nadto poświadczenie dla celów świadczeń emerytalno – rentowych- k. 317-318, pismo – k. 319 – 320 akt ZUS, pismo ZUS – k. 17/

Z dniem 19 sierpnia 2014 roku wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego według nowych zasad. We wniosku wskazał, iż wszystkie dokumenty potwierdzające okresy zatrudnienia i ubezpieczenia znajdują się w aktach emerytalnych. Wniósł o uwzględnienie przedmiotowego wniosku pod warunkiem, że ponownie wyliczona emerytura będzie wyższa niż dotychczas pobierana.

/wniosek – k. 309/

Zaskarżoną decyzją z dnia 7 października 2014 roku organ rentowy po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 sierpnia 2014 roku odmówił J. O. prawa do obliczania emerytury z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 55 w/w ustawy oraz ustalenia kapitału początkowego. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczonemu decyzją z dnia 5 lipca 2013 roku przyznano emeryturę na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, której wypłatę podjęto od dnia 8 kwietnia 2013 roku. Podniesiono, iż po przyznaniu emerytury tj. od dnia 8 kwietnia 2013 roku J. O. nie podlegał ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu.

/decyzja - k. 321 akt ZUS/

Hipotetyczna emerytura J. O. obliczona zgodnie z art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wniosek złożony w dniu 19 sierpnia 2014 roku wyniosłaby 3.752,95 zł brutto (kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 664.859,11 zł, kwota zwaloryzowanych składek – 91.736,54 zł, średnie trwanie życia – 201,60 miesięcy) na dzień 19 sierpnia 2014 roku. Hipotetyczna emerytura wnioskodawcy obliczona w myśl art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wniosek złożony w dniu 30 kwietnia 2014 roku wyniosłaby 3.390,15 zł brutto na dzień (kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 629.109,56 zł, kwota zwaloryzowanych składek – 85.792,82 zł, średnie trwanie życia – 211,50 miesięcy).

/hipotetyczne wyliczenie – k. 36/

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji zawartej w aktach rentowych oraz dokumentów przedstawionych w trakcie postępowania sądowego uznając je za wiarygodne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Stan faktyczny jest pomiędzy stronami w całości bezsporny, przedmiot sporu sprowadza się natomiast do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia warunki niezbędne do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Na mocy art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku Nr 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: w przypadku mężczyzn urodzonych od dnia 1 stycznia 1948 roku do dnia 31 marca 1948 roku osiągnęli wiek emerytalny w wysokości 65 lat i jeden miesiąc oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Jak wynika z art. 55 ustawy wspomnianej ustawy, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego

i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 roku, może być obliczona emerytura na podstawie art. 26 (emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183), jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że bezspornym w sprawie było, że wnioskodawca spełnił przesłanki uzyskania emerytury na podstawie art. 27 analizowanej ustawy. Wnioskodawca urodzony w dniu (...), wiek emerytalny w wysokości 65 lat i jednego miesiąca osiągnął w dniu 8 kwietnia 2013 roku oraz legitymuje się stażem pracy w wymiarze, co najmniej 25 lat. Odwołujący nie kwestionował także, że pomimo dalszego prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, nie kontynuował ubezpieczenia emerytalnego i rentowego po uzyskaniu prawa do emerytury, zgłaszając się wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego.

Kwestią sporną pomiędzy stronami niniejszego postępowania pozostawało ustalenie, czy wnioskodawca spełnia warunki niezbędne do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej. Organ rentowy argumentował, że prawo takie nie przysługuje wnioskodawcy, gdyż od dnia 8 kwietnia 2013 roku J. O. nie podlegał ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu.

Przytoczony wcześniej art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych został umiejscowiony w rozdziale zatytułowanym ustalenie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e. Ustawodawca umiejscowił go w tym fragmencie ustawy, jako regulację poświęconą szczególnemu sposobowi wyliczenia emerytury. Przepis ten stanowi zastosowanie jedynie do ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku i spełniających dodatkowo warunki takie jak: kontynuowanie ubezpieczenia po osiągnięciu wieku emerytalnego, a także złożenie wniosku o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 roku. Dla osób tych emerytura może zostać przyznana w wysokości ustalonej według starych zasad albo według zasad nowych, jeśli tym sposobem wyliczona okaże się wyższa. Przesłanki określone w analizowanym przepisie muszą zostać spełnione łącznie. Regulacja ta stanowi pewną preferencję w ustalaniu wysokości emerytury, polegającą na porównaniu emerytury wyliczonej starym i nowym sposobem (K. R., Stosowanie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Z zagadnień ubezpieczenia społecznego Nr 4 (2012)).

Stosowanie wspomnianego art. 55 rodziło problemy na etapie realizacji przysługującego z niego prawa. Wątpliwości powstałe na tle stosowania art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie.

W uchwale z dnia 4 lipca 2013 roku, II UZP 4/13, którą Sąd w pełni podziela, Sąd Najwyższy uznał, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 roku, który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił

o emeryturę po 31 grudnia 2008 roku ma prawo do jej obliczenia na podstawie art. 26

w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. (OSNP 2013/21-22/257, Prok.i Pr.-wkł. (...), Biul. SN 2013/7/24-25). Stanowisko to powtórzono w wyroku Sądu Najwyższego z 10 lipca 2013 roku, II UK 424/12, LEX nr 1341674.

Przepis art. 55 ustawy o emeryturach i rentach został skierowany do ubezpieczonych spełniających warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, tj. urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku, którzy spełniając warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, dalej kontynuowali ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku przewidzianego w tym przepisie, co najmniej do końca 2008 roku Z powyższego wynika, że tylko emeryt pobierający świadczenie emerytalne, który jest w dalszym ciągu, choćby nieprzerwanie, osobą czynną zawodowo i z tego tytułu kontynuuje obowiązkowe ubezpieczenia emerytalnym i rentowym, zachowuje status ubezpieczonego spełniającego warunki do uzyskania najkorzystniejszego wymiaru należnego mu świadczenia emerytalnego, w tym do jego wyliczenia na zasadach kapitałowych, jeżeli emerytura obliczona na podstawie art. 26, jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, gdy spełnił warunki wymagane w art. 55 tej ustawy, w tym złożył wniosek emerytalny po dacie wprowadzenia reformy systemu emerytalnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013 roku, sygn. II UK 23/13, LEX nr 1474928).

Celem uregulowania zawartego w art. 55 ustawy emerytalnej było umożliwienie przeliczenia emerytury osobom, które pobierając świadczenie emerytalne, w dalszym ciągu, są, osobami czynnymi zawodowo i z tego tytułu kontynuują ubezpieczenia emerytalne

i rentowe. Konieczne jest zatem zachowanie statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust.13 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Zgodnie z tym przepisem ubezpieczonym jest osoba podlegająca ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu określonym w przepisie o systemie ubezpieczeń społecznych. Z kolei przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określają, kto podlega ubezpieczeniom społecznym. Nabycie statusu emeryta (art. 4 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) wiąże się z utratą statusu ubezpieczonego (art. 4 pkt 13 tej ustawy) tylko wtedy, jeżeli po przyznaniu prawa do emerytury, emeryt

nie podlega obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 roku, sygn. I UK 345/13, LEX nr 1455228).

Stanowisko takie zostało również zaprezentowane w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2014 roku, I UK 27/14, na którego treść powołuję się wnioskodawca, w orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wskazał, iż zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu (...) ma utrzymywanie przez osobę w nim określonej statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy), oraz stwierdzić, że status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 u.s.u.s.). W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 roku powinna być wyliczona na podstawie art. 53 z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie (LEX nr 1537287).

Wnioskodawca nie spełnił przesłanki do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy, albowiem nie kontynuował ubezpieczenia emerytalnego i rentowego od uzyskania prawa do emerytury.

Jeszcze raz podkreślić należy, że zawarta w analizowanym przepisie regulacja pozwalająca na wyższe niż dotychczas przewidziane w art. 53 ustawy zwiększenie świadczenia emerytalnego skierowana jest tylko do tych ubezpieczonych, którzy pomimo ukończenia wieku emerytalnego kontynuują podleganie ubezpieczeniu społecznemu i aktywnie uczestniczą w tworzeniu funduszu (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 maja 2015 roku, sygn. III AUa 1321/14, LEX nr 1766040).

W świetle powyższych rozważań J. O. nie spełnia zatem wszystkich określonych przepisem art. 55 ustawy emerytalnej przesłanek warunkujących możliwość obliczenia emerytury na podstawie art. 26.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż decyzja organu jest prawidłowa, zaś odwołanie od niej pozbawione podstawy prawnej i dlatego na mocy powołanych przepisów oraz w oparciu o treść art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. na orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy wraz z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia apelacji

4.04.2016